

Gårdsanlegg på Hesthammaren

Plassering: Turløype Bø-Knott (se kart [HER](#))

Følger du en umerket løype ned til Hesthammaren finner du restene av det som i jernalderen var en gård med hus, jordbruk, dyrehold og gravrøyser.

Jordbruk i jernalderen

Oppdagelsen av jern ga folk bedre redskaper, og fra jernalderen av ble jordbruk mer og mer utbredt i Norge. Dyrking av kornsorter som bygg og havre var viktigst, men det ble også holdt dyr som ku, hest, gris, sau, høns og hund. Dyr og mennesker bodde gjerne inne i samme hus, noe som var praktisk fordi dyrene avga mye varme. Jorden ble dyrket med hjelp av redskaper som ard, spade, greip og hakke.

Gårdsdrift på Hesthammaren

Rester etter steingjerder, innhegninger, åkerreiner og minst 20 rydningsrøyser viser at jord ble dyrket her. Åkerrein er en jordkant, dannet ved at flere års dyrking har flyttet jorden litt etter litt mot utkanten. Du kan se slike i terrasser øst på Hesthammaren.

Jordbruk i jernalderen

Oppdagelsen av jern ga folk bedre redskaper, og jordbruk ble fra jernalderen av mer og mer utbredt i Norge. Dyrking av kornsorter som bygg og havre var viktigst, men det ble også holdt dyr som ku, hest, gris, sau, høns og hund.

Dyr og mennesker bodde gjerne inne i samme hus, noe som var praktisk fordi dyrene avga mye varme. Jorden ble dyrket med hjelp av redskaper som ard, spade, greip og hakke.

Farming in the Iron Age

With the discovery of iron better tools were made, and agriculture became more and more common in Norway. The cultivation of grains like barley and oats was the most important part of the farming, but they also kept livestock like cattle, horses, pigs, sheep, poultry and dogs.

Gårdsanlegg på Hesthammaren

Farm from the Iron Age

Gårdsanlegget på Hesthammaren har mange likhetstrekk med gårder fra folkevandringstid (400-560 e.Kr). Et eksempel er plasseringen av hus og gjerder i forhold til hverandre. Fra den ene husveggen gikk en inngjerdet vei (geil) direkte til beitet, slik at dyrene kunne gå rett fra fjøs til beitet uten gjeting.

Hustuffer og gravrøyser

Det er funnet to relativt store hustuffer på 26x7 og 24x7 meter, antageligvis bolighus med fjøs. Sannsynligvis besto de av oppmurte steinvegger og torvdekkede tak som ble holdt oppe av massive tømmerstokker. Den ene hustufta ligger inntil berget i nordøst, og den andre ligger ute på flaten, lenger sørvest. Man kan se stein langs det som engang har vært vegger i husene. Siden stein fra gamle hus ofte ble gjenbrukt til å bygge nye, er det sannsynlig at hustuftene er fra samme tid. Det kan bety at det har bodd flere familier her.

Det er også funnet fire gravrøyser, noe som er vanlig i forbindelse med gårdsanlegg fra denne tiden. Den største gravrøysa er godt synlig på toppen av neset.

For mer info se:

Norgeshistorie.no: [Gårder i folkevandringstid](#), [Langhus](#)
Kulturminnesøk: [Gårdsanlegget](#), [gravfeltet](#)

Rennesøy kommune

Den største gravrøysa på Hesthammaren